

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/52/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6318202248
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6318202248.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovovej a sudcov JUDr. Jany Haluškovovej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v právnej veci starostlivosti o maloletú X. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny F., dieťa matky K.. Y. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., S. XX/XX a otca T. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., W. XXXX/XX, zastúpeného R.. L. C., E., so sídlom E. V. v F., Y..U. XX/XX, o návrhu matky na zvýšenie výživného a protinávrhu otca na zníženie výživného na maloletú, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Brezno č.k. 8P/190/2018-160 zo dňa 09.07.2019, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v prvom, druhom, štvrtom a piatom výroku **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zmenil rozsudok Okresného súdu Brezno č.k. 5C/248/2009-35 zo dňa 16.06.2010 v treťom výroku o výživnom tak, že s účinnosťou od 01.09.2018 zvýšil výživné na maloletú zo sumy 100,-Eur na 135,-Eur mesačne, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletej (prvý výrok), zročné výživné za obdobie od 01.09.2018 do 09.07.2019 vo výške 350,-Eur uložil otcovi zaplatiť k rukám matky do šesť mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia (druhý výrok), v prevyšujúcej časti návrh matky zamietol (tretí výrok), zamietol aj návrh otca na zníženie výživného (štvrtý výrok) a o trovách rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (piaty výrok).

Z jeho dôvodov vyplýva, že vychádzal z ustanovení §26, §62 ods. 1, 2, 4, 5, §75 ods. 1, §76 ods. 1, §78 ods. 1, 3, článku 5 Základných zásad zákona č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine (ďalej v texte aj „ZR“); zo zisteného skutkového stavu konštatoval, že maloletá pochádza z manželstva rodičov, ktoré bolo rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 5C/248/2009-35 zo dňa 16.06.2010 rozvedené, na čas po rozvode bol upravený výkon rodičovských práv a povinností k maloletej tak, že maloletá bola zverená do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný prispievať na ňu výživným 100,-Eur mesačne a bol upravený styk otca s maloletou, ktorý bol následne zmenený rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 8P/202/2018-92 zo dňa 05.03.2019.

V čase poslednej úpravy výživného maloletá mala X. roky, jej matka bola s ňou na rodičovskej dovolenke s mesačným príjmom 297,42Eur, otec maloletej bol zamestnaný s priemerným čistým mesačným zárobkom XXX,XXEur; každý z rodičov vlastnil L..

V súčasnosti má maloletá XX rokov, v školskom roku 2018/2019 navštevovala X.ročník A. U. v F. na T. G., v školskom roku 2019/2020 tam bude pokračovať v X.ročníku; so školou má bežné výdavky (združenie rodičov 17,-Eur, poistenie 2,90Eur, školské pomôcky a potreby 120,-Eur, strava 15,-Eur až 20,-Eur, matematický krúžok 4,-Eur polročne). Maloletá navštevuje základnú umeleckú školu, hru na husle, na začiatku školského roka sa v tejto škole platí na združenie rodičov cca 17,-Eur, mesačne

poplatok 9,50Eur. Zošit na hudobnú teóriu bolo potrebné zakúpiť v hodnote 5,-Eur. Maloletá navštevuje v centre voľného času keramický krúžok, kde jedenkrát polročne zaplatí poplatok okolo 6,-Eur, potrebuje vhodné oblečenie.

Maloletá v rámci základnej umeleckej školy navštevuje aj spev, ktorý je bez poplatkov, ale je potrebné zabezpečiť rovnaké oblečenie, tričká, sukne, obuv.

Matka s maloletou navštevuje dvakrát do mesiaca plaváreň v F. F., klzisko, príp. väčšie kultúrne podujatia (ľadová šou, kde vstupné pre jednu osobu bolo 18,-Eur); platí dieťaťu poisťku vo výške 27,67Eur mesačne a sporí jej po 20,-Eur mesačne.

Matka vlastní X- Z. Z rok výroby XXXX, pracuje na H. D. v F., kde jej priemerný čistý mesačný zárobok predstavuje XXX,XXE.ur; poberá prídavky na maloletú, uplatňuje si aj daňový bonus. Iné výživovacie povinnosti nemá, s dcérou žije v byte sama. Je nútená užívať potravinové doplnky so železom, na čo mesačne minie 6,-Eur, medzi ďalšie mesačné výdavky patria: platby do bytového spoločenstva za služby spojené s užívaním bytu 140,-Eur, inkaso 29,64Eur, za plyn zaplatí 12,-Eur, za internet 18,-Eur, za mobilný telefón 25,- Eur; do práce chodí peši, stravné lístky 26,-Eur, 159,64Eur splátka hypotéky s poistením (na byt - hypotéka v celkovej výške 13.000,-Eur - splácanie ešte X rokov), poisťka pre matku 23,19Eur a životná poisťka 12,39Eur, sporenie 30,-Eur (nasporených 900,-Eur). Ročne platí daň za nehnuteľnosť 11,70Eur, za smeti za 2 osoby 42,04 Eur, za verejné priestranstvo na parkovanie 87,60Eur, za poisťku auta 80,-Eur a poistenie v práci 37,-Eur.

Otec maloletej je rozvedený, vlastní F. XXXX. Je zamestnaný v A. L. Z. L., E. kde za obdobie od októbra XXXX do apríla XXXX dosiahol priemerný čistý mesačný zárobok XXX,XXEur; iné výživovacie povinnosti nemá. Jeho mesačne výdavky predstavuje: splátky na úver za byt 80,-Eur (bude splácať ešte cca 5 rokov), na zdravie 10,-Eur, do bytového spoločenstva 120,- resp. 130,-Eur, na inkaso 45,-Eur, na mobilný telefón 26,-Eur, na poisťku pre maloletú 25,-Eur, na životnú poisťku otca 31,-Eur, na internet 5,-Eur, na cestovné do práce 10,-Eur, na stravné lístky v práci 25,-Eur; ročne zaplatí na poisťku auta 75,-Eur, daň za byt a smeti 40,-Eur; v júni 2019 mu bol vrátený preplatok za úhrady za byt vo výške 384,71Eur a v tomto mesiaci zaplatil 390,-Eur za opravu auta pred L..

Vzhľadom na podozrenie matky, že otec je závislý od tipovania, okresný súd vyzval T. L. W. k oznámeniu, koľko otec maloletej v roku XXXX pretipoval. Podľa oznámenia tejto spoločnosti otec na stávkach on line prostredníctvom internetu pretipoval sumárne 11.616,99Eur. V období od 02.01.2018 do 20.01.2019 mal otec na tomto konte od najmenej sumy 0 po najväčšiu sumu 147,88Eur, najčastejšie sumy okolo cca 10,- až 20,-Eur. V kolónke „konto“ sa uvádza finančný zostatok na stávkovom konte v konkrétnom dni. Okresný súd v tejto súvislosti konštatoval, že každý má právo na záľubu a záľubou otca je tipovanie, v ktorom otec neohrozuje natoľko, aby ohrozil svoju existenciu a výšku výživného pre maloletú; otec maloletej riadne platí za byt, má preplatky; preukázaný príjem otca predstavuje XXX,XXEur, z ktorého uhradza povinné platby, iné výdavky a výživné na maloletú. Výdavky otca spojené s tipovaním súd nepovažoval za výdavky, ktoré je nevyhnutné vynaložiť, ale mu ich ani nevytkol, pretože dokáže uhrádzať svoje povinné výdavky a neohrozuje tým ani výživné pre maloletú. Pri prešetrení pomerov v domácnosti otca kolíznym opatrovníkom bolo zistené, že má vo svojom byte vytvorené podmienky na návštevu maloletej, otec má zakúpené oblečenie pre maloletú, hračky, detský bicykel, zimné korčule, kolieskové korčule a ďalšie veci. Keďže od poslednej úpravy výživného príjem otca maloletej sa zvýšil približne o 35%, úmerne tomu súd zvýšil aj výživné na maloletú, a to od prvého dňa mesiaca, v ktorom matka podala návrh na zvýšenie výživného, t.j. od 01.09.2018 a teda zvýšil výživné zo sumy 100,- na 135,-Eur mesačne.

Matka maloletej sa domáhala výživného vo výške 250,-Eur od 01.09.2018 a keďže súd jej návrhu nevyhovel, v prevyšujúcej časti jej návrh zamietol.

Otec maloletej sa domáhal zníženia výživného zo sumy 100,- na 80,-Eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2018. Okresný súd na základe skutočností a dôvodov, vzhľadom na ktoré zvýšil výživné na maloletú, návrh otca na zníženie považoval za nedôvodný a v plnom rozsahu ho zamietol.

Za obdobie od 01.09.2018 do vyhlásenia rozhodnutia dňa 09.07.2019 mal otec na výživu maloletej zaplatiť spolu 1.350,-Eur, zaplatil len 1.000,-Eur, rozdiel 350,-Eur predstavuje dlh na zročnom výživnom, ktoré vzhľadom na zistené pomery všetkých účastníkov mu súd uložil zaplatiť k rukám matky maloletej v lehote 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Na dlh na výživnom nezapočítal veci zakúpené pre maloletú a uložené v otcovej domácnosti, pretože tieto nepoužíva každý deň, len v čase návštev otca. O náhrade trov konania okresný súd rozhodol v súlade s ust. §52 a nasl. zákona č.161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej v texte aj len „C.m.p.“), pretože nezistil také skutočnosti, pre ktoré by priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov považoval za spravodlivé a takejto náhrady trov konania sa ani jeden z účastníkov nedomáhal.

2. Proti rozsudku okresného súdu podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie do výroku I. a II. otec maloletej. Navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok okresného súdu v týchto výrokoch a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alebo aby sám zmenil rozsudok okresného súdu a otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 80,-Eur mesačne, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku. Rozsudok považuje za nesprávny, pretože súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci s odkazom na §365 ods.1 písm. f), g), h) C.s.p. v spojení s §366 písm. d) C.s.p. k §365 ods.1 písm. g) C.s.p., keďže podľa §366 písm. d) C.s.p. možno použiť v odvolacom konaní aj prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie a to vtedy, ak ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Poukázal na ust. §62 ods. 1 a §63 C.m.p..

K pomerom otca poukázal na novú skutočnosť, ktorá nastala po vyhlásení odvolaním napadnutého rozsudku, a ktorá nebola uplatnená v konaní pred súdom prvej inštancie, a teda ju možno v odvolaní použiť, pretože ju bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Touto skutočnosťou, ktorá nebola známa v čase vyhlásenia rozsudku, je usmernenie zamestnávateľa otca - A. L., E., F., zo dňa 25.07.2019 (rozsudok súdu prvej inštancie bol vyhlásený 09.07.2019) o prekážkach v práci na strane zamestnávateľa podľa §142 ods. 4 Zákonníka práce. Dňa 24.07.2019 medzi zamestnávateľom a zástupcami zamestnancov bola podpísaná Dohoda o prekážkach v práci na strane zamestnávateľa z vážneho prevádzkového dôvodu na obdobie od 01.08.2019 do 31.12.2019 s tým, že v čase týchto prekážok v práci na strane zamestnávateľa patrí zamestnancovi náhrada mzdy vo výške 60% jeho priemerného zárobku. K odvolaniu predložil ako prílohu usmernenie k prekážkam v práci na strane zamestnávateľa.

Poukázal tiež na §75 ods. 1 Zákona o rodine - nespĺnenie podmienok pre zvýšenie výživného - na odôvodnené potreby oprávneného a schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Matka nepreukázala odôvodnené potreby maloletej na vyššie výživné s prihliadnutím na to, že od 01.09.2019 nebude mať výdavky na stravu v školskej jedálni, ktorá má byť poskytovaná zadarmo, za nepravdivé považoval aj tvrdenia matky maloletej, že otec nemal záujem a nikdy neprispel dcére na nákup školskej tašky pri nástupe do T., na pomôcky, krúžky, dovolenky a pod., a poukázal na správu o prešetrení pomerov v jeho domácnosti kolíznym opatrovníkom, ktorý zistil, že má vo svojom byte vytvorené vhodné podmienky na návštevu maloletej.

Okresný súd nesprávne vyhodnotil príjem matky na jednej strane a príjem otca na druhej strane, keďže príjem matky je približne o 450,-Eur vyšší ako príjem otca. S odkazom na §62 ods. 2 Zákona o rodine on prispieva na výživu svojho dieťaťa podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov; takúto povinnosť má rovnako aj matka dieťaťa. Poukázal na svoje výdavky, ktoré už konštatoval okresný súd. Ním navrhovaná výška výživného v sume 80,-Eur je adekvátna potrebám maloletého dieťaťa a otcovým majetkovým pomerom. Potreby maloletého dieťaťa ako oprávneného a majetkové pomery otca ako povinného, neodôvodňujú priznanie výživného vo výške 135,-Eur mesačne.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť, pretože okresný súd riadne zistil skutkový stav veci, dostatočne sa zaoberal aktuálnymi potrebami maloletej a dostatočne zohľadnil finančné možnosti, schopnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhla rozsudok okresného súdu potvrdiť. O prekážky v práci na strane zamestnávateľa z vážneho prevádzkového dôvodu išlo len v období od 01.08.2019 do 31.12.2019, teda v konkrétnom zadanom období 5 mesiacov, nejde o trvalý stav, ale stav na dobu určitú. Otec na pojednávaní sám uznal, že maloletá potrebuje denne na stravu 10 - 11,-Eur, čo predstavuje na 30 dní v mesiaci 300 - 330,-Eur, či chodí do školskej jedálne alebo nie; otec dieťaťa nemá ďalšiu inú vyživovaciu povinnosť, len na maloletú X. ktorá od 01.09.2019 navštevuje X. ročník základnej školy, preto nejde za dobu 5 mesiacov o tak dlhý čas, aby nezvládal platiť výživné vo výške 135,-Eur mesačne. Poukázala na to, že ona sama bola na operácii kolena 2x v roku 2017 a v roku 2018, bola práceneschopná 2x po dobu 4 mesiacov, a otec maloletej v tom čase ani raz neprejavil žiadny záujem, napr. či netreba zaplatiť dcére družinu, školský výlet, obedy v škole a podobne, a ani raz sa neopýtal, či ona zvláda pokryť všetky výdavky od zaplatenia hypotéky, nájomného až po výdavky súvisiace s dcérou. Zdôraznila, že okresný súd správne zistil, že od poslednej úpravy výživného na maloletú pri rozvoде manželstva došlo k podstatnej zmene pomerov na strane všetkých účastníkov, pričom okresný súd vykonal dokazovanie jednak výsluchmi účastníkov, jednak listinnými dôkazmi, o čom svedčia aj

zápisnice z pojednávania. Otec nemal záujem a nikdy neprispel dcére, napríklad na nákup školskej tašky, na školské pomôcky, krúžky, dovolenky, na dioptrické okuliare, zimné bundy, čižmy, lyžiarsku výstroj a podobne, 9 rokov neprejavil žiaden záujem, či netreba dcére zaplatiť družinu, školský výlet, obedy v škole a podobne, a to ani v čase keď bola dlhodobo práceneschopná (2x operácia kolena).

Ona okresnému súdu preukázala všetky výdavky jednak v spísanom mesačnom prehľade a jednak pokladničnými dokladmi a lístkami zo športových a kultúrnych podujatí a podobne; naopak, práve otec nepredložil súdu žiadne doklady a dôkazy, ktoré by preukazovali jeho skutočné výdavky na maloleté dieťa.

Zdôraznila, že otec pretipoval v roku 2018 v stávkových kanceláriách sumu 13 410,28 Eur, v L. sumárne 11 616,99 Eur, v spoločnosti S. prestávkovo sumu 1.793,29 Eur; zotrvala na názore, že otec maloletej je závislý na tipovaní, je neschopný prestať hrať a riskuje neúmerné vysoké čiastky s cieľom vyhrať peniaze; je len jediný dôvod, prečo chce znížiť výšku výživného - peniaze potrebuje na tipovanie, na hranie hazardných hier a pod.. Aj keď zrušil hrácke karty, naďalej tipuje v stávkových kanceláriách (osobne, hotovosťou - závislosť od hrania je veľmi podobná drogovej závislosti, hráč je neschopný prestať hrať, ak už vyhral). Súd by mal prihliadnuť na skutočnosť, že otec bez náležitého odôvodnenia na seba berie neprímerané majetkové riziká, pochybne investuje, prípadne sa vzdáva lepších zárobkov a výhodnejšieho zamestnania. Výživné dobrovoľne neplatí, matka ho vymáha exekučne, pretože z dôvodu, že v rokoch 2016, 2017 dobrovoľne neplatil výživné pravidelne, návrhom na vykonanie exekúcie bolo začaté exekučné konanie sp.zn. 347/17 u R.. K.. R. J., T., u L., prostredníctvom ktorého v súčasnosti mesačne dostáva matka výživné na účet vo výške 100,-Eur.

V čase pôvodne stanoveného výživného mala maloletá X roky, v súčasnosti má XX rokov; návrh na vyššie výživné nedávala, ani keď dcéra išla do škôlky, ani keď nastúpila na prvý stupeň základnej školy, až v septembri XXXX, keď nastúpila na H. - do X. ročníka, podala návrh na zvýšenie výživného, ako i novú úpravu styku otca s maloletou.

Ona sa snaží pracovať najlepšie ako vie, pracovné povinnosti si plní a snaží sa vzdelávať, aby mala lepší príjem, aby tým mala možnosť poskytnúť maximálnu pohodu a všetky potrebné veci pre maloletú. Preto súhlasí s rozhodnutím okresného súdu, ktorý návrh otca na zníženie výživného považuje za neodôvodnený, a ktorý ako taký v plnom rozsahu zamietol.

5. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky (replika) poukázal na to, že matka mu bráni v styku s maloletým dieťaťom, preto bol nútený domáhať sa styku exekučne pred Okresným súdom Brezno pod sp.zn. 7Em/1/2019. Poprel tvrdenia matky, že by sa nemal záujem vzdelávať a nesnažil sa byť aktívny, nájsť si brigádu; poukázal na to, že si svoju kvalifikáciu pravidelne zvyšuje u svojho zamestnávateľa, školeniami a skúškami, snažil sa nájsť si brigády, ktoré však matka zmarila kontaktovaním sa s potencionálnymi zamestnávateľmi otca vykresľovaním negatívneho obrazu o otcovi maloletej. Zotrval na svojom odvolacom návrhu.

6. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca (duplika) nesúhlasila s tvrdeniami tam uvedenými, zotrvala na vyjadrení, že od poslednej úpravy výživného došlo k podstatným zmenám, ktoré zmenu výšky výživného odôvodňujú v plnom rozsahu a navrhla rozsudok okresného súdu potvrdiť.

7. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu §65 a §66 C.m.p. bez nariadenia pojednávania podľa §385 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte aj „C.s.p.“) a odvolaním napadnuté rozhodnutie okresného súdu v zmysle §387 ods. 1, 2 C.s.p. vo výrokoch I., II., IV. a V. ako vecne správne potvrdil.

8. Podľa §387 ods. 1, 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Hoci otec odvolaním napadol len prvý a druhý výrok rozsudku, odvolací súd podrobil prieskumu aj jeho štvrtý a piaty výrok; z obsahu odvolania a odvolacieho návrhu totiž vyplynulo, že otec okrem výroku o zvýšení výživného a výroku o zročnom výživnom navrhuje krajskému súdu znížiť výživné na 80,-Eur, t.j. napáda výrok rozsudku okresného súdu, ktorým zamietol jeho návrh na zníženie výživného na 80,-Eur; piaty výrok o trovách konania krajský súd preskúmaval ako výrok závislý (§379 písm. a/ C.s.p.).

10. V zmysle platnej právnej úpravy je plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom obmedzené na obdobie, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Kedy nastane takýto právny stav, závisí od okolností konkrétneho prípadu, pričom medzi rozhodujúce faktory na strane dieťaťa patrí jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa a vykonávať prácu, jeho odôvodnené záujmy a potreby, majetkové pomery a pod.. V prípade, ak sa dieťa rozhodne pokračovať v ďalšom vzdelávaní, hoci už ukončilo prípravu na konkrétne vzdelanie, povinnosť rodičov vyživovať dieťa nezaniká. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov, pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.

11. Podľa §78 Zákona o rodine je možné meniť dohody a súdne rozhodnutia o výživnom, len ak sa zmenia pomery; okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Platná právna úprava neumožňuje meniť právoplatné súdne rozhodnutia; v prípade vyživovacej povinnosti vzhľadom na to, že sa ustanovuje povinnosť plniť peňažné sumy aj do budúceho obdobia, kedy môže dôjsť ku zmene pomerov, z ktorých pôvodné rozhodnutie vychádzalo, Zákon o rodine aj Civilný sporový poriadok umožňujú zmeniť právoplatný rozsudok na základe relevantnej zmeny pomerov, rozhodujúcich pre určenie výživného. V konaní, v ktorom sa navrhuje zmena pôvodného rozhodnutia o výživnom, si súd všíma rovnaké okolnosti ako v konaní o určenie výživného; porovnáva ich stav ku dňu rozhodnutia o výživnom a ku dňu žiadanej zmeny rozhodnutia. Súd musí skúmať podľa §75 ods. 1 Zákona o rodine schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinnej osoby, pod ktorými sa rozumie vek, zdravotný stav, vzdelanie, aktuálne rodinné pomery, objektívna možnosť dosahovať čo najvyšší príjem vlastným pričinením, aj dôvody, pre ktoré povinný rodič nedosahuje príjem, postačujúci nielen na uhrádzanie nákladov vlastných potrieb, ale i potrieb maloletého dieťaťa. Zákon o rodine to vyjadruje v §75 ods. 1 veta druhá slovami: „...na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; a rovnako prihliadne aj neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie“.

12. Po oboznámení sa s celým obsahom spisu odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné. Krajský súd sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu, pretože tento vykonal v prejednávanej veci dostatočné dokazovanie, skutkový stav zistil úplne a správne a z tohto vyvodil aj správny právny záver; rozhodnutie vychádza zo správne zisteného skutkového stavu: súd vyhodnotil príjmy a výdavky na strane matky aj otca, zhodnotil zmenu pomerov za obdobie posledných 9 rokov, kedy došlo k poslednej úprave výživného pre maloletú. Okrem toho zdôraznil zmenu pomerov na strane maloletej; správne ustálil výšku zvýšeného výživného, rešpektoval potreby a záujmy maloletej. Otcou navrhované zamietnutie návrhu na zvýšenie výživného resp. navrhované zníženie výživného na sumu 80,-Eur na maloletú je neprímerane nízke vzhľadom na súčasné potreby maloletej a na dobu, ktorá uplynula od poslednej úpravy výživného, ale najmä s prihliadnutím na jeho postoj, keď okrem súdom stanoveného výživného na výživu maloletej neprispieva už ničím. S maloletou sa síce stretáva, ale ani on sám netvrdí a ani zo spisu nevyplývalo, že by prispieval vo forme naturálií resp. vo forme finančných prostriedkov, okrem súdom stanoveného výživného. Výživné má spotrebný charakter; maloleté dieťa potrebuje každodenne na zabezpečenie svojich potrieb určité finančné prostriedky. Osobná starostlivosť oň ako aj finančná ťarcha tak spočíva najmä na matke; matka ako rodič, ktorá má zverenú maloletú do osobnej starostlivosti, sa stará o ňu každodenne. Zabezpečuje bývanie, stravu, oblečenie, obuv, zdravotnú starostlivosť, školské potreby, mimoškolské aj voľnočasové záujmy; kolízny opatrovník v jej starostlivosti nezistil žiadne pochybenia a nedostatky. Takáto starostlivosť v podobe naturálií nahrádza finančné plnenie, ktoré je na druhej strane povinný platiť druhý rodič, ktorý maloleté dieťa nemá zverené do svojej starostlivosti. Matkin príjem podľa potvrdenia jej zamestnávateľa predstavuje XXX,XX Eur, je poberateľkou rodinných prídavkov a uplatňuje si daňový bonus; príjem otca predstavuje XXX,XX Eur. Okresný súd zvýšil výživné (len) o 35,-Eur, vychádzajúc predovšetkým z príjmu matky, ktorý sa zvýšil za 9 rokov trojnásobne, keďže v čase posledného rozhodovania v roku 2005 bola na rodičovskej dovolenke. Preto krátkodobé zníženie príjmu otca na 60% po rozhodnutí súdu prvej inštancie vzhľadom na opatrenie jeho zamestnávateľa v období od 01.08.2019 do 31.12.2019 na základe dohody medzi odborovým orgánom a jeho zamestnávateľom, nemohlo mať vplyv na rozhodnutie krajského súdu o odvolaní otca, ktoré ťažiskovo odôvodnil práve krátkodobým poklesom jeho príjmu na 60%. Účinnosť opatrenia zamestnávateľa pominula ku 31.12.2019; krajský súd

má za to, že ani zníženie príjmu otca z priemerných XXX,XX. Eur na 60% po dobu 5 mesiacov nie je dôvodom pre inú úpravu výživného oproti výške stanovenej okresným súdom (135,-Eur).

13. Za nedôvodnú považoval odvolací súd aj námietku otca, že maloletá od septembra 2019 nebude platiť za stravu v škole, a tiež, že matka náklady na maloletú nijako nepreukázala. Okrem skutočností, vyplývajúcich z predložených dokladov v spise, s ktorými sa podrobne vysporiadal už okresný súd, považuje krajský súd zdôrazniť, že aj bez bližšieho skúmania a dokazovania je známe, že za 9 rokov, ktoré uplynuli od posledného rozhodnutia o výživnom pre maloletú, došlo ku takej zmene pomerov na strane maloletej (ale aj rodičov), že zvýšenie výživného bolo dôvodné aj vo vyššom rozsahu, ako to urobil okresný súd. Matka maloletej sa ale neodvolala (napriek zamietnutiu jej návrhu v prevyšujúcej časti), preto odvolací súd nemohol vzhľadom na zásadu reformatio in peius (zásada „zákazu zmeny k horšiemu,“ t.j. rozhodnutie v neprospech odvolateľa) priznať jej vyššie výživné, než jej priznal okresný súd. Týmto krajský súd odpovedá aj na odvolacie námietky, smerujúce k návrhu otca znížiť výživné na 80,-Eur.

14. V odvolaní ďalej otec tvrdí, že výživné platí riadne a včas, ale styku s maloletou sa musí domáhať exekučne. Keďže predmetom tohto konania nie je úprava styku, ale úprava výživného, nevenoval odvolací súd tomuto vyjadreniu väčšiu pozornosť; napokon, opatrovnícky súd v súčasnosti koná o novej úprave styku. Nemožno však prehliadnuť, že matka v konaní preukázala, že vzhľadom na neplatenie výživného otcom bola odkázaná na jeho vymáhanie cestou exekútora, ktoré konanie sa vedie pod sp.zn. 347/17.

15. Vzhľadom na uvedené skutočnosti mal odvolací súd za to, že súd prvej inštancie v čase svojho rozhodovania postupoval správne, správne určil výšku výživného, dlh na výživnom, správne zamietol návrh otca na zníženie výživného a správne rozhodol aj o trovách konania vo výroku osobitne odvolaním nenapadnutým. Otec podal odvolanie explicitne do výroku I., II.; krajský súd vzhľadom na obsah odvolania preskúmaval aj výrok IV. a vzhľadom na závislosť aj výrok o trovách konania, t.j. výrok V. Okresný súd žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal; okrem toho zo spisu vyplýva, že návrh na prisúdenie trov konania ani podaný nebol. Aj v tejto časti je rozsudok okresného súdu správny. Odvolaním napadnutý rozsudok má všetky náležitosti podľa §220 C.s.p., je presvedčivý, preskúmateľný a zrozumiteľný. Odvolací súd nevidel žiadne dôvody na jeho zmenu (§388 C.s.p.) ani zrušenie (§389 C.s.p.); preto ho v plnom rozsahu potvrdil (§387 ods. 1, 2 C.s.p.).

16. O trovách odvolacieho konania krajský súd rozhodol podľa §52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor

môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).